

LEO

Peter De Roover:
'Tijd om keuzes te maken'

Sint-Genesius-Rode:
**'Dit is een Vlaamse
gemeente'**

**Vlaams begrotingsminister
Matthias Diependaele**

**'Uw centen zijn
in goede handen'**

6

'Deze regering ging aantonen dat dit land werkt, maar ze heeft aangetoond dat het land níét werkt'

Peter De Roover

24

'Ik ben het beu om mijn ziekte te verbergen. En eerlijk: dat gaat ook niet meer'

Sabine Vermeulen

COLOFON

LEO - Magazine van de N-VA wordt uitgegeven door vzw Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut en is het partijblad van de Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA). Het wordt verzonden onder een folie op basis van zetmeel die 100 % biologisch afbreekbaar is.

Coördinatie en eindredactie: Nele Hiers.
Medewerkers: Klaartje Bruyninckx, Matthias Cooreman, Maarten Debruyne, Diederik Demuyne, Jeroen Dujardin, Xavier Lesenne, Jelle Leunis, Jan Van Camp, Ann Van Steenwinkel.
Directeur: Piet De Zaeger.

Concept & Vormgeving: Revista – www.revista-media.be
Druk: Graphius
Fotografie: ©N-VA, ©Emy Elleboog (cover), ©Anne Deknock, ©An Cladorp, ©Andreas Van Esbroeck, ©Dieter Telemans, ©EP, ©Frankie and Fish, ©James Arthur, ©Sandra Van Watermeulen
Jaarabonnement: € 12,50 op rekeningnummer BE83 4350 2597 0115 van VPRTI vzw.

Contact:
T. 02 219 49 30
E-mail: LEO@n-va.be

V.u.: Bart De Wever, VPRTI vzw,
Koningstraat 47 bus 6
1000 Brussel

28

'Er zijn geen creatieve oplossingen meer als je de keuze beperkt tussen ja en nee'

Jeroen Overmeer

VERDER

Aan het werk	4
Breedbeeld	8
De apps van	12
Thuis	13
Dorpsstraat	16
Aan het werk	18
Verrekijker	20
De weg van	21
Buitenwacht	22
Geflitst	23
Hoe is het nog met	24
Van de partij	26
Achter de schermen	28
Meerwaarde	30
Column	31
PS	32

Dit nummer werd afgesloten op 28 oktober 2022. Het eerstvolgende nummer verschijnt op 19 december 2022.

Wenst u onze wekelijkse digitale nieuwsbrief te ontvangen? Schrijf u dan nu in via www.n-va.be/nieuws

fb.com/nieuwvlaamsealliantie @de_NVA op Twitter

@de_NVA op Instagram

'VLAANDEREN KAN RECHT IN DE SPIEGEL KIJKEN: WE VERKWANSELEN HET BELASTINGGELD VAN DE VLAMING NIET'

Gelukkig staat in Vlaanderen de N-VA aan het roer. Onze minister-president Jan Jambon en zijn ministers nemen hun verantwoordelijkheid. Ook al is de opdracht niet eenvoudig: ze nemen moeilijke beslissingen en hakken knopen door. Zij zorgen er wél voor dat de schulden niet de pan uit rijzen. Vlaanderen kan recht in de spiegel kijken: we verkwansele het belastinggeld van de Vlaming niet.

Dat kunnen we niet zeggen van de federale regering-De Croo, die zich verschuilt achter crisissen die net zo goed onze buurlanden treffen om te verklaren waarom dit land het zo slecht doet. De realiteit is dat de regeringspartijen beleidsmatig niet op één lijn zitten.

Met meer dan 300 lokale afdelingen is de N-VA ook stevig aanwezig in nagenoeg iedere Vlaamse stad en gemeente. Soms in de oppositie, vaak in de meerderheid. Ook voor de lokale besturen was het de voorbije periode lastig om een gezonde financiële puzzel te leggen. Onze lokale beleidsverantwoordelijken hebben eveneens moeilijke beslissingen moeten nemen. Anders dan de Vlaamse en federale regering moeten de lokale besturen ervoor zorgen dat op het einde van de legislatuur de begroting positief is. Besturen is knopen doorhakken en verantwoordelijkheid nemen.

Bedankt dat u opnieuw ons LEO-magazine leest en dat u op de hoogte wil blijven van het werk van onze ministers en volksvertegenwoordigers. LEO geeft u inzicht in onze opdracht, in onze missie en in ons beleid. U gaf uw vertrouwen aan de N-VA en dat zullen en mogen we niet schenden.

Dankzij uw niet aflatende steun aan de partij kunnen wij allen samen werk maken van een stevig Vlaanderen.

Lieve Truyman
Ondervoorzitter

Jan Jambon en Luk Lemmens heropenen KMSKA

‘HIER VOELEN ONZE VLAAMSE MEESTERS ZICH THUIS’

Op 24 september opende het vernieuwde Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) de deuren. Na elf jaar is de collectie weer thuis. De immense renovatie kostte volharding, arbeid en centen. Het resultaat mag er zijn: een kunstmuseum dat zich kan meten met de grote namen in Parijs, Londen en New York. LEO sprak erover met Antwerps gedeputeerde Luk Lemmens, voorzitter van het KMSKA, en minister-president Jan Jambon.

Jan, jij noemde deze grote heropening 'onmiskkenbaar het hoogtepunt van deze regeerperiode als minister van Cultuur'.

Jan: 'Al in 2003 gaf de toenmalige minister van Cultuur Paul Van Grembergen het startschot voor een masterplan voor het KMSKA. Het voorbije decennium investeerde Vlaanderen onder impuls van voormalig minister-president Geert Bourgeois in de volledige vernieuwing en opwaardering van het museum. Zowel mijn voorgangers als ik deden deze inspanningen om één reden: nergens beter dan hier komen onze Vlaamse meesters tot hun recht. Nergens voelen ze zich meer thuis. Dit vernieuwde KMSKA geeft het grote belang aan dat de Vlaamse Regering hecht aan ons erfgoed.'

Luk: 'Het KMSKA is opnieuw een plek van ontmoeting, creatieve kruisbestuiving en maatschappelijk debat. Generaties van Antwerpenaren, Vlamingen en wereldburgers gingen ons al voor sinds de opening van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in 1890. Wij schrijven nu samen met onze bezoekers aan een nieuw hoofdstuk. Het verbindt mensen over generaties en herkomst heen. Er is geen betere manier om de Vlaming te overtuigen van het belang om te blijven investeren in kunst en cultuur.'

Het KMSKA wil zijn bezoekers 'het Schoonste Gevoel' geven en een laagdrempelige plek van ontmoeting zijn.

Luk: 'Je hoeft inderdaad geen kenner te zijn om het museum binnen te stappen. Er zijn geen moeilijke experimenten in dit huis. De focus ligt op beleven. Dat gevoel zindert ook na buiten de museummuren. Het is niet moeilijk om kunsttempels te bouwen. Het is iets anders om een historisch monument neer te zetten dat harten en geesten beroert. Je kunt bij ons meer dan enkel kijken. We brengen de mensen dichterbij de kunst, en omgekeerd. En ja, de drempel van het nieuwe museum is ook letterlijk verlaagd.'

Er is een bijkomende ingang op de begane grond gemaakt.'

Jan: 'Het nieuwe KMSKA is op geen enkel vlak nog in zichzelf gekeerd. Dankzij samenwerking met Artists in Residence, met de culturele spelers in Antwerpen en met het verenigingsleven creëert het KMSKA ruimte voor ontwikkeling. Het leert zelfs kinderen op een speelse manier genieten van kunst.'

Verbouwen is stresserend voor een mens. En voor het budget. Mogen we vragen of de boekhouding klopt?

Jan: 'De Vlaamse overheid investeerde ruim honderd miljoen euro in de restauratie en uitbreiding van het KMSKA. Als je dat vergelijkt met soortgelijke bouwprojecten van musea in

Antwerps gedeputeerde en voorzitter van het KMSKA Luk Lemmens, minister-president Jan Jambon en Antwerps burgemeester Bart De Wever

'Via het museum promoten we onze Vlaamse identiteit als de verbindende lijm in een veranderende samenleving'

het buitenland, is dat een goedkoop project. Maar het blijft een smak geld. Als je dat aan het grote publiek zegt, fluistert men al snel: zo duur. Maar als je dat aan mensen in de bouw en in het vastgoed zegt, is er veel respect. En het KMSKA heeft een sterke raad van bestuur.'

Luk: 'Gelukkig maar, want we staan voor flinke financiële uitdagingen. Er is geen overschot aan werkingsmiddelen en de overheid kan niet alles oplossen. Maar Vlamingen zijn ondernemers en we zochten actief naar oplossingen. Als culturele ondernemers vonden we een

groot draagvlak bij de bedrijven. Het KMSKA is de eerste culturele instelling in Vlaanderen die daarin zo'n goed resultaat neerzet.'

Jan: 'Het aandeel overheidsfinanciering blijft behoorlijk, maar het is begrensd. Een museum met de uitstraling van het KMSKA heeft alle troeven om op een duurzame manier partnerschappen uit te werken met private actoren.'

Hoe gaat het verhaal verder? Wat zijn de ambities?

Luk: 'Via het museum promoten we onze

Vlaamse identiteit als de verbindende lijm in een veranderende samenleving. Vraag in het buitenland naar wat ze met Vlaanderen associëren. Samen met onze keuken en de Eerste Wereldoorlog staan onze kunsten en ons erfgoed bovenaan het lijstje. Het was tijd dat we die oude en nieuwe Vlaamse Meesters het huis teruggaven waar ze recht op hebben. Het is een wonderlijk weerzien.'

Jan: 'De Vlaamse Meesters uit heden en verleden moeten het uithangbord worden van de grootsheid die Vlaanderen in zich heeft. Topwerken verdienen een toperkenning. Het is daarom belangrijk om zuurstof te geven aan de activiteiten en ambities van cultuur- en erfgoedinstellingen zoals het KMSKA.' ■

FEDERAAL

Fractievoorzitter Peter De Roover over de beleidsverklaring van Alexander De Croo

‘EEN OPSTELSOM VAN NIEMENDALLETJES’

Volgens een relatief jonge traditie kwam de tweede dinsdag van oktober premier Alexander De Croo naar het federale parlement om zijn beleidsplannen toe te lichten. Er ontspon zich een pittig debat, en fractievoorzitter Peter De Roover legde de regering urenlang het vuur aan de schenen. LEO strikte Peter voor een kort interview.

De kas is leeg, de samenhang zoek’, ‘Een regering die als los zand aan elkaar hangt kan niet hervormen’, ‘Met deze begroting pakken we de crisis niet aan’. De krantenkoppen liegen er niet om. Wat is jouw analyse, Peter?

‘Deze keer zitten de media er niet ver naast. (lacht) Met een federaal begrotingstekort van 23 miljard euro en amper 600 miljoen euro aan beloofde structurele besparingen, waar ze volgens onze berekeningen niet eens in slagen, is de federale begroting in één woord dramatisch te noemen. De situatie schreeuwt om doortastende maatregelen, maar die krijgt de burger alweer niet. Dankzij het non-beleid van De Croo zijn we de slechtste leerling van de Europese klas wat het overheidstekort betreft. De premier heeft het over de bescherming van de bevolking, maar hij ondergraaft zelf de robuustheid van dit land.’

De Croo gaf aan dat hij door de energiecrisis geen alternatief heeft. De N-VA is blijkbaar de enige partij die nog pleit voor een deugdelijk budgettair beleid?

‘Hij schreeuwde het zelfs hopeloos uit: ‘Wat hadden we dan moeten doen?’ Maar het is een linkse doodoener dat de begroting van de mensen belangrijker is dan de begroting van de overheid. De schulden die de overheid maakt, zijn de schulden van haar burgers. Wat een miskening van het intellect van de Vlaming. De Vlaming die werkt, spaart en onderneemt ligt heus wel wakker van het geld dat deze regering uitgeeft. Hij weet maar al te goed dat hij en zijn kinderen de rekening gepresenteerd zullen krijgen.’

‘Groen heeft ook steeds de mond vol van het concept ‘duurzaamheid’. We moeten volgens Groen niet alleen oog hebben voor de belangen van de huidige generaties, maar ook van de toekomstige. Althans, zo heet het. Want op een vlak geldt die logica kennelijk niet: de begroting. Daar mag de huidige generatie naar believen schuldenputten graven en doorschuiven naar de volgende generaties.’

In de aanloop naar de begrotingsbesprekingen opperden zowat alle meerderheidspartijen heel wat ideeën. Schiet daarvan nog iets over?

‘Het mechanisme van deze federale regering gaat niet over het voeren van beleid, maar over het verhinderen

daarvan. Het enige wat gepresteerd werd, was het consequent afschieten van andermans voorstellen. Daardoor is de beleidsverklaring een opstelsom geworden van niemendalletjes. Niemand gunt een ander iets.’

Kan je dat illustreren?

‘De voorbeelden zijn legio, maar ik pik er eentje uit: de discussie over de pensioenen van ambtenaren en de verhoging van de effectentaks. Twee zaken die totaal losstaan van elkaar. En toch werden die dossiers in de begrotingsbesprekingen aan elkaar gekoppeld. Tijdens het debat gaven de meerderheidspartijen ook toe dat er meer dient te gebeuren, maar de constellatie van het Belgische politieke bestel maakt grondige hervormingen onmogelijk. Dat hebben Petra De Sutter (Groen) en Georges-Louis Bouchez (MR) ook met zoveel woorden toegegeven.’

De tijd dringt nochtans voor tal van belangrijke dossiers, zoals de verlenging van de kerncentrales. Werd daarover dan niets gezegd?

‘Op dat vlak moeten dringend knopen doorgemaakt worden, maar de premier kwam niet verder dan wat *flou artistique*. Zelfs Greta Thunberg ging overstag en

pleit nu openlijk voor het openhouden van kerncentrales. Maar de premier zei niets meer dan dat er een akkoord was over de verlenging van de jongste twee kerncentrales, waarover de onderhandelingen met Engie overigens nog steeds lopen. Daardoor bleef het bij een bevestiging van wat al lang geleden afgesproken was. Ecolo/Groen gijzelen onze bevolking en economie nog steeds met hun doldwaze groene dogma's. Ook wat arbeidsmarktbeleid en pensioenen betreft, zet deze regering haar beleid van stilstand voort. En haar asielaanpak is een ramp.'

'De tijd is op, het geld is op, het land is op'

'Deze regering ging aantonen dat dit land werkt, maar heeft aangetoond dat het land níét werkt. We hebben niet meer de luxe om verder aan te modderen. De tijd is op, het geld is op, het land is op. Het is tijd om keuzes te maken. *It's a time for choosing*, zoals Reagan het ooit stelde.' ■

VLAAMS

INVESTERINGEN IN KINDEROPVANG

Er heerst onrust in de kinderopvang: over de veiligheid van kinderen, over de tewerkstelling en de verloning. 'Vlaanderen neemt maatregelen om de sector stevig te ondersteunen', zegt Vlaams Parlementslid Koen Daniëls.

'De onderzoekscommissie stelde 75 aanbevelingen op om de veiligheid in de kinderopvang te verzekeren. Er wordt 115 miljoen euro extra geïnvesteerd voor een structurele aanpak van allerhande problemen en om ervoor te zorgen dat de bestaande opvangplaatsen kunnen openblijven', zegt Koen. Dat bedrag komt

Koen Daniëls

bovenop de 656 miljoen euro die het Agentschap Opgroeien jaarlijks ontvangt voor de organisatie van de kinderopvang.

Betere verloning

Verder wordt gekeken naar de loonschalen van de kinderbegeleiders. Zij hebben ook recht op de jobbonus, zodat ze op het einde van maand meer overhouden. 'Dat kan helpen om het beroep aantrekkelijker te maken. Veel kinderbegeleiders doen fantastisch werk en het is belangrijk dat ze dat kunnen blijven doen. Daarop zetten we met de Vlaamse Regering volop in.'

FEDERAAL

NATIONALE BANK IS GEEN BAKEN MEER

Wanneer het stormt, hebben we bakens van stabiliteit nodig. De Nationale Bank (NBB) moet zo'n baken zijn maar is de speelbal van monetaire golven. Voor het eerst in 70 jaar draait ze zelfs verlies. Ze legt die verantwoordelijkheid uitdrukkelijk bij het lakse monetaire beleid van de Europese Centrale Bank. 'Toen de N-VA daarvoor al in 2015 waarschuwde, werden we verketterd. Nu treedt de Bank die analyse bij', zegt Kamerlid Sander Loones.

Staatsschuld explodeert

De belastingbetaler dreigt de factuur te krijgen. De Belgische staat roomde de voorbije jaren al zeven miljard euro winsten af van de NBB: geld dat niet kon dienen om de reserves te spekken. De NBB is er zelf niet

zeker van dat ze genoeg reserve heeft om de risico's in te dekken. Ondertussen explodeert de staatsschuld tot 116 procent in 2027, en mogelijk zelfs 130 procent in 2030. En wat al helemaal zeker is: de federale begroting zal er extra onder lijden, terwijl er al een tekort is van meer dan 31,5 miljard euro.

Er is geen reden tot onverantwoordelijke paniek, wel tot bezorgdheid en zorgzaamheid. Hoe kan de NBB-reserve versterkt en de budgettaire rooftocht van de staat afgeremd worden? Moet de NBB op de beurs genoteerd blijven? Moet er niet meer toezicht zijn? Waarom komt NBB-gouverneur Pierre Wunsch geen toelichting geven in het parlement? Want als het stormt, staat de kapitein het best zichtbaar op brug.

Sander Loones

A portrait of Matthias Diependaele, the Flemish Minister of Budget, standing outdoors with his arms crossed. He is wearing a dark suit jacket over a light blue shirt and glasses. The background is dark with some blurred yellow leaves in the upper left corner.

VLAAMS BEGROTINGSMINISTER MATTHIAS DIEPENDAELE

**'MENSEN VERWACHTEN DAT WE
VERSTANDIG OMGAAN MET
HUN CENTEN. EN DAT DOEN WE'**

Een zinnenprikkelend artikel schrijven over de Vlaamse begroting is niet eenvoudig. Zeker niet als die begroting getuigt van ‘goed huisvaderschap’ en als de oppositie Vlaams minister van Begroting Matthias Diependaele verwijt te veel een boekhouder te zijn. ‘Soms wou ik dat ik minister van Begroting was in Nederland. Daar is een zuinige begrotingsminister een held. Hier ben ik een ambetanterik.’

De covoorzitter van Groen verwijt de Vlaamse Regering te veel een boekhoudersmentaliteit. ‘Er wordt niet genoeg gekeken naar de begroting van de mensen’, zegt hij.

‘Het is merkwaardig dat sommige politici niet doorhebben dat onze begroting gaat over de centen van de mensen. Sommige politici zien die begroting als een onuitputtelijke uier waaraan naar hartenlust gemolken kan worden. Niets is minder waar natuurlijk. Mensen verwachten van ons dat we verstandig omgaan met hun centen. En dat is net wat deze Vlaamse Regering doet.’

Volgens de oppositie zou dat geld beter naar de mensen en bedrijven gaan.

‘Er gaat ook geld naar de mensen en de bedrijven, maar niet onbezonnen. En zeker geen geld dat we eigenlijk niet hebben en dat we later moeten terugvorderen van de mensen, zoals de federale regering dat doet. We nemen energiesteunmaatregelen aan de hand

- geboren op 7 augustus 1979 in Sint-Niklaas, als derde kind in een gezin van vier
- studeerde Rechten in Leuven met specialisatie internationaal en Europees recht
- begon in 2006 als politiek medewerker van Europees Parlementslid Frieda Brepoels
- Vlaams Parlementslid van 2009 tot 2019 en Vlaams fractievoorzitter vanaf 2013
- sinds 2013 gemeenteraadslid en in 2019 schepen in Zottegem
- sinds 2019 Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed
- titelvoerend burgemeester van Zottegem sinds begin dit jaar
- vake van Marie en Sander, plusvake van Marthe, Manon, Gust en Odette

van drie belangrijke leidraden. Ten eerste richten we onze hulp op diegenen die daar de meeste nood aan hebben. Ten tweede werken we doordacht: maatregelen moeten ervoor zorgen dat we minder energie nodig hebben, eerder dan dat we de factuur kunnen betalen. En ten derde houden we steeds een oog op de begroting. We schuiven geen lasten door naar onze kinderen. Uw centen zijn dus in goede handen bij ons.’

‘Steun in tijden van crisis moet altijd doordacht en gericht zijn. Met geld strooien, dat kan iedereen’

Het was vast niet gemakkelijk tijdens de onderhandelingen om te weerstaan aan de druk van andere partijen om de geldbuidel helemaal open te trekken?

‘Op dat vlak was ik liever minister van Begroting geweest in Nederland. Daar is een zuinige minister van Begroting een held. Hier ben ik vooral een ambetanterik. Maar goed, misschien ligt me dat wel. (lacht) Natuurlijk begreep iedereen rond de tafel wel de urgentie. Er waren steunmaatregelen nodig. Maar nooit onbezonnen. Met geld strooien, dat kan iedereen.’

Bart De Wever zegt: als het crisis is, kan je investeren, maar dan in eenmalige infrastructuur of maatregelen. Doen we dat? Zijn er voorbeelden?

‘Met het Relanceplan Vlaamse Veerkracht investeren we 4,3 miljard euro in onze economie: een stevige, korte en gerichte impuls om ons na corona uit de crisis te trekken en de samenleving opnieuw te lanceren. Op een budget van 50 à 60 miljard euro is dat een stevige inspanning. Het gaat om 180 relanceprojecten, waarvan er 55 deels of volledig gefinancierd worden door Europa. Verduurzaming en digitalisering van onze economie en infrastructuur zijn daarbij

heel belangrijke speerpunten. Op die vlakken wil niet alleen Vlaanderen maar ook Europa een grote sprong voorwaarts maken.’

Nog zo'n populair argument bij politieke tegenstanders: door de hoge inflatie stroomt het geld binnen en kunnen we veel meer uitgeven.

‘Wat die mensen vaak vergeten, is dat door de hoge inflatie ook onze uitgaven stijgen. Vooral door de stijgende loonkosten van bijvoorbeeld onderwijs- en welzijnspersoneel. Als ik hoor dat sommige politici spreken van ‘bonussen’ en ‘overschotten’, komt mijn haar recht. We zitten nog altijd in het rood. We bouwen dus nog steeds schulden op. De N-VA vindt dat politici de moed moeten opbrengen om te vermijden dat we die schulden zomaar doorschuiven naar de volgende generaties. Vandaar: we moeten zo snel mogelijk naar een evenwicht. Na twee hevige crisissen mogen we er best trots op zijn dat dat al lukt in 2027. Maar nu moet de focus liggen op het onder controle krijgen van de energiecrisis.’

Hoe groot is die Vlaamse schuld eigenlijk? En hoeveel rente betalen we erop?

‘We ramen dat de schuld van de Vlaamse overheid tegen het eind van dit jaar rond de 36 miljard euro zal bedragen. Dat is ongeveer 6 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Die schuld is voornamelijk ontstaan tijdens de bankencrisis en daarna de coronacrisis. De eerste schulden zijn ondertussen al geherfinancierd en zoals iedereen heeft kunnen ervaren, waren de intrestvoeten tot een jaar geleden uiterst laag. Eind 2021 betaalden we gemiddeld slechts 0,76 procent op onze uitstaande leningen. Door die lage rentevoeten hebben we de gemiddelde looptijd opgetrokken tot meer dan 15 jaar. Maar ook voor de Vlaamse overheid stijgt de intrestvoet. Zo hebben we onlangs geleend op tien jaar aan drie procent.’

Wanneer wordt die schuld terugbetaald?

‘Wat dat betreft, is de Vlaamse schuld atypisch in vergelijking met die van veel andere overheden. Tegenover een →

‘Er zullen zich nog crisissen voordoen in de toekomst. Daarop moeten we voorbereid zijn, en dat vergt een begroting op orde’

aanzienlijk deel van de Vlaamse schuld staan activa. Zo gaan wij lenen om geld door te lenen aan sociale huisvestingsmaatschappijen, die daarmee huizen bouwen. Die sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen hun leningen aflossen via huurinkomsten. De Vlaamse overheid kan dan op haar beurt haar leningen afbetalen met die ontvangsten. Daarom vind ik het niet zo erg dat we voor dergelijke zaken geld lenen. Wel moeten we vermijden schulden te maken voor lopende uitgaven. Zonder begrotingsoverschotten moet je dergelijke schulden keer op keer gaan herfinancieren. Je sleurt die dus als het ware mee tot in de eeuwigheid. Dat weegt op je welvaart. En wat je moet betalen aan intrest kan je niet besteden aan beleid voor je samenleving.’

In mijn lessen economie leerde ik dat een hoge inflatie ideaal is als je schulden hebt. Meer nog: het zou goed zijn om net dan extra schulden te maken.

‘Daar moet ik toch even een kanttekening bij maken: schulden maken kan nuttig zijn als het gebeurt voor

productieve investeringen. Maar als de schulden dienen om lopende uitgaven te financieren – dat zijn tekorten op onze begroting – of investeringen die eigenlijk maar weinig opbrengen, dan zijn we niet goed bezig. Het klopt dat inflatie een uitstaande schuld minder waard maakt, maar om de schuldgraad structureel naar beneden te krijgen, moet ook het bbp groeien. En daar zien we toch dat we structureel minder snel groeien dan in het verleden. Daarnaast moeten schulden ooit weer afgelost worden. Die verdwijnen niet zomaar zoals ze gekomen zijn, zoals een PS-politicus in de vorige eeuw beweerde.’

‘Ik wil er alles aan doen om te vermijden dat we Vlaanderen het Belgische ravijn inrijden’

De onnavolgbare Guy Mathot! Je zei overigens dat we nu nog steeds de gevolgen dragen van dat desastreuze beleid van de jaren 70 en 80.

‘Ik heb er vooral willen op wijzen dat we moeten leren uit het verleden. We hebben geen glazen bol, maar wel een goede achteruitkijkspiegel. Als ik achteromkijk zie ik twee zaken: ten eerste moeten politici tijdig de moed hebben om bij te sturen. Na de oliecrisis van de jaren 70 heeft men dat in dit land niet gedaan, met de befaamde uitspraak van Guy Mathot als triestig dieptepunt. Die schulden wegen vandaag nog altijd op onze welvaart. Dat is een fout die Vlaanderen niet mag maken. Ik wil er alles aan doen om te vermijden dat we Vlaanderen het Belgische ravijn inrijden. Ten tweede kan je uit het verleden leren dat er zich nog nieuwe crisissen zullen voordoen in de toekomst. Je moet daarop dus permanent voorbereid zijn. Dat doe je best door je begroting op orde te hebben. Dat geeft ons de nodige ruimte om onze samenleving door die crisissen te loodsen.’

De federale regering vaart een andere koers. De federale overheidsschuld begint zodanige proporties aan te nemen, dat zelfs de financiële markten zich beginnen te roeren. Wat zijn de gevolgen?

‘De gevolgen van een hoge overheidschuld zijn immens. Zeker wanneer de rentevoeten stijgen, zoals nu het geval is. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de rentekosten. Dat is geld dat de overheid niet kan gebruiken voor haar basistaken zoals onderwijs, welzijn en pensioenen. Daarom is een lage schuldgraad en het wegwerken van het begrotingstekort in tijden van stijgende rentevoeten zo belangrijk. Daarnaast moeten we erover waken dat de financiële markten ons begrotingsbeleid als degelijk beschouwen. Bij een te hoge schuldgraad dreig je een lagere rating te krijgen en duurder te

Cieltje Van Achter over de Brusselse beleidsverklaring: ‘Bullshit’

moeten lenen op de markten. En het kan ook echt uit de hand lopen, zoals in Griekenland. Of heel recent nog: de paniek die uitbrak in het Verenigd Koninkrijk. Als de financiële markten je beleid niet meer vertrouwen, krijg je geen leningen meer tegen een betaalbare rente. Geen enkele private investeerder wilde nog geld lenen aan Griekenland tegen betaalbare rentevoeten. Eenmaal een overheid het vertrouwen van de financiële markten verliest, kan het zeer snel gaan. Denk bijvoorbeeld ook aan de Europese schulden crisis, waar zeer verregaande maatregelen genomen moesten worden om de afbrokkeling van de eurozone te voorkomen.’

Hoe doet Vlaanderen het in vergelijking met de andere gewesten?

‘Vlaanderen doet het vrij goed, maar dat mag geen vrijbrief zijn om op onze lauweren te rusten. Gezonde overheidsfinanciën zijn een voortdurende bezorgdheid en vragen blijvende inspanningen. Ik ben oprecht bezorgd over de budgettaire toestand van Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. En de federale begroting is ook steeds meer een molensteen rond onze nek.’

Kan de situatie in Groot-Brittannië ons iets leren?

‘Ja, dat het dringend tijd is voor confederalisme. Ons eigen beleid voeren met onze eigen centen. Onlangs stond op de cover van *The Economist* een beeld van voormalig Brits premier Liz Truss: ze staat hoopvol te kijken naar de einder vanop het hoogste punt van een zinkende bootje. Ondertussen gaat ze mee kopje onder. Wij moeten opletten: Vlaanderen mag nog zo goed zijn zaken op orde hebben, we zitten in het zinkende bootje genaamd België. In 2024 moeten we echt uit dat federale keurslijf geraken.’ ■

‘Eén uur en tien minuten aan – excuses voor mijn taalgebruik – ‘bullshit’. Een betere samenvatting van de beleidsverklaring van Rudi Vervoort (PS) is er niet.’ Fractievoorzitter Cielte Van Achter was niet mals voor de Brusselse minister-president.

Voor bullshit moet je bij de Brusselse regering zijn. Daarmee zou de Amerikaanse filosoof Harry Frankfurt het ongetwijfeld eens zijn. In zijn essay *On Bullshit* omschreef hij het begrip als een complete onverschilligheid ten aanzien van de waarheid. De bullshitter wil vooral een mooi beeld van zichzelf scheppen. En als hij daarvoor een loopje moet nemen met de realiteit, dan is dat maar zo.

Tekort van 25 procent

Brussel staat er financieel slecht voor, maar in zijn jaarlijkse toespraak over het komende politieke jaar besteedde Brussels minister-president Vervoort geen aandacht aan de lamentabele staat van de Brusselse financiën. ‘Het parlement kreeg een beleidsverklaring zonder cijfers en zonder begroting’, zegt Cielte.

Al 20 jaar lang laten opeenvolgende liberale begrotingsministers na om budgettaire orde op zaken te stellen. Ook dit jaar tikt de Brusselse regering weer af op een tekort van 25 procent. ‘Dat is zoals een gezin dat 2.000 euro per maand verdient, maar er wel 2.500 uitgeeft, jaar na jaar. De goede

huisvader of huismoeder die de uitgaven afstemt op de inkomsten, heeft helaas geen Brussels ministermandaat. Zo kampt ons hoofdstedelijke gewest intussen met een schuld die bijna tweeënhalve keer het totaal aan jaarlijkse inkomsten bedraagt.’

Ditjes en datjes

Ondanks die cijfers was er in de beleidsverklaring geen aandacht voor de budgettaire situatie van het hoofdstedelijke gewest. ‘Minister-president Vervoort had het enkel over ditjes en datjes die de indruk moeten wekken dat de regering regeert. Niets over de begroting, niets over de broodnodige hervormingen en besparingen. Een gigantische hoop bullshit, dus.’

‘De beheersbaarheid van de schuld zou voor Brussel nochtans een toprioriteit moeten zijn. Willen we Brussel leefbaar, veilig en proper maken dan moet de regering de tering naar de nering zetten. Van deze Brusselse regering hoeven we helaas niets te verwachten. Dat heeft de afgelopen beleidsverklaring nog maar eens pijnlijk duidelijk gemaakt’, besluit Cielte.

De favoriete apps van Frieda Gijbels

Dag Frieda, ben jij een gezonde geest in een gezond lichaam?

'Zodra het even kan, trek ik inderdaad mijn loopschoenen aan en ren ik een rondje in de buurt. Strava is een leuke app om je prestaties te registreren. Dat is een van de mooie kanten van gezondheidsapps: ze zorgen voor dat extra beetje motivatie. Wist je trouwens dat zulke apps er niet enkel zijn voor beweging en voeding? Mobiele apps worden aan de lopende band ontwikkeld voor heel wat gezondheidsdomeinen. Zo is er bijvoorbeeld een waarmee patiënten van thuis uit hun cochleaire implantaat – een elektronisch hoorapparaat – kunnen testen.'

'Vlaanderen heeft ondertussen beslist om dergelijke apps terug te betalen. Maar op het federale niveau geraakt geen enkele app door het complexe validatieproces van de overheid. Dat is vreemd, want in de omliggende

landen zien we dat ze wel degelijk hun plaats vinden in het zorgsysteem en hun meerwaarde kunnen aantonen. Een groot werkpunt voor Vooruit-minister Vandenbroucke.'

Frieda Gijbels (°1975) woont in Oudsbergen, samen met haar man Jochen en hun drie kinderen (20, 18 en 15 jaar). Ze volgde Latijn-Grieks in Genk en studeerde tandheelkunde aan de KU Leuven. Ze specialiseerde in de parodontologie en behaalde een doctoraat in de medische wetenschappen. Sinds 2018 is Frieda gemeenteraadslid en fractievoorzitter voor N-VA Oudsbergen. Een jaar later werd ze verkozen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waar ze het gezondheidsbeleid en het federale wetenschapsbeleid opvolgt.

✉ frieda.gijbels@n-va.be
 📘 [fb.com/friedagijbels1975](https://www.facebook.com/friedagijbels1975) 📺 @FriedaGijbels
 🌐 www.friedagijbels.be 📞 @friedagijbels

Instagram

Indrukken van de dag delen en zien waar vrienden en kennissen mee bezig zijn. Fijn! Alleen jammer dat mijn kinderen niet meer zo graag poseren als vroeger.

VRTNWS

Een app die ik van 's ochtends tot 's avonds raadpleeg om de laatste nieuwsberichten mee te krijgen. Verslavend, maar voor een politicus natuurlijk onontbeerlijk.

Spotify

Wanneer ik een rustig momentje heb, luister ik graag naar de podcast van Nerdland. Wetenschappelijke weetjes gebracht op een laagdrempelige manier door de hilarische Lieven Scheire. Grote aanrader!

HET Sint-Genesius-Rode

VAN BRUNO STOFFELS

Wie het Vierarmenkruispunt en de drukke invalsweg naar Brussel achter zich laat, komt al gauw terecht in de groene oase rond Sint-Genesius-Rode. Aan de gemeentegrens staat een groot bord met de Vlaamse Leeuw dat niets aan duidelijkheid overlaat: dit is Vlaanderen. Al lijken elk straatnaambord, winkelraam en affiche het tweetalige tegendeel te schreeuwen. **Faciliteiten.** We bevinden ons op Vlaamse strijdgrond, en gemeenteraadslid Bruno Stoffels staat daar al jarenlang op de barricaden.

Even een geheugensteuntje: faciliteiten-gemeenten liggen in eentalig landsgebied, maar de gemeentelijke diensten worden er – wanneer expliciet gevraagd door de burger – ook in de andere landstaal aangeboden.

Er zijn twaalf Vlaamse gemeenten met Franstalige faciliteiten en vier Waalse gemeenten met Nederlandstalige faciliteiten (en twee met Duitstalige). Iets oudere lezers herinneren zich wellicht Voeren, dat in de jaren 60 tot 80 van de vorige eeuw het toneel was van heel wat heisa rond taalfaciliteiten en dat zelfs federale regeringen deed vallen.

Die tijd van communautaire hoogspanning lijkt voorbij. En dat vindt Bruno Stoffels een spijtige zaak, zo blijkt uit ons gesprek. ‘Het is altijd de bedoeling geweest dat de faciliteiten zouden uitdoven en dat de Franstalige inwijkelingen Nederlands zouden leren en praten. In werkelijkheid bleven en blijven ze hardnekkig Frans praten en beschouwen ze die faciliteiten als een verworven recht.’

Alles tweetalig

Het resultaat is droevig. Wie zich van geen kwaad bewust is en toevallig in Sint-Genesius-Rode belandt, zou durven te zweren dat hij zich in Brussel bevindt. ‘Handelaars gebruiken tweetalige affiches, of communiceren gewoon in het Frans. In veel winkels kan je zelfs niet meer terecht in het Nederlands. Maar ook alle communicatie vanuit de gemeente is altijd tweetalig: het gemeentelijke infoblad, de lichtkrant, de straatnaamborden, de verkeersborden. →

‘Welke taal men ook
spreekt: dit is een
Vlaamse gemeente’

HET SINT-GENESIUS-RODE VAN BRUNO STOFFELS

- geboren in 1965 in Sint-Genesius-Rode
- woont samen met Sigrid, papa van Jef (19)
- gemeenteraadslid sinds 2007
- arrondissementeel bestuurslid (Halle-Vilvoorde) sinds 2014
- lid van de partijraad sinds 2014
- regent lichamelijke opvoeding
- man van vele stielen: leerkracht, cafébaas, opvoeder
- nu opnieuw leerkracht

Elke publieke toespraak van de burgemeester of schepenen gebeurt in het Nederlands én in het Frans. Dat is nooit de bedoeling geweest van de faciliteiten, zegt Bruno.

De vele omzendbrieven vanuit Vlaanderen ten spijt, blijven de Franstaligen aan het langste eind trekken. ‘Ze winnen elke procedureslag bij de Raad van State als ze die omzendbrieven aanvechten. De Franstalige meerderheid maakt nu zelfs gebruik van het gemeentelijke infoblad om de inwoners van Rode aan te moedigen zich te registreren, zodat ze vijf jaar lang alle documenten in het Frans ontvangen.’

Dus blijft Bruno op die nagel kloppen, soms tegen beter weten in. ‘Ik blijf dat doen, zolang ik kan. Er hebben ook veel mensen op mij gestemd, hé. Er wonen hier nog echte Vlamingen. Ik vind dat men moet weten dat dit een Vlaamse gemeente is, welke taal men ook spreekt. Men mag het niet zomaar normaal vinden dat hier faciliteiten zijn. Hier spreekt men Nederlands.’

‘Salle Flamand!’

De realiteit botst Bruno vaak in het gezicht. ‘Als men mij hier in het Frans de weg vraagt en ik antwoord dat ik Nederlands spreek, krijg ik vaak *salle Flamand* naar het hoofd geslingerd. Zo ver zijn we gekomen. Mijn Vlaamse Leeuw uithangen op 11 juli? Dat doe ik niet meer. Te veel opmerkingen, te veel discussie. En eerlijk, je ziet hier nauwelijks leeuwenvlaggen hangen op de Vlaamse feestdag.’

‘Het leeft niet meer bij de mensen. Er treedt gewinning op. Ook bij de Vlaamse Rodenaren. En dat is nu net de intentie

van de Franstaligen. Het is hun doel, hun verborgen agenda. In theorie is de lijst van de burgemeester hier tweetalig, maar in de praktijk is het helemaal anders. Uiteindelijk worden de Vlamingen hier uitgerangeerd. Net zoals in Linkebeek, waar geen enkele Vlaming meer in het bestuur zit. Dat is de sterkte van de Franstaligen: ze trekken allemaal aan hetzelfde zeel. Ze maken onderling misschien ruzie, maar als het erop aankomt, staan ze pal achter mekaar. Dat is helemaal anders bij de Vlamingen. Ook wij hebben een eenheidslijst, met cd&v, onafhankelijken en de N-VA, maar zelfs binnen die fractie is er onenigheid. Als ik op de gemeenteraad klaag over Franstalige borden bij wegenwerken, worden die van cd&v ambetant. ‘Daar is hij weer, met zijn Vlaams gedoe’, zeggen ze dan.’

Zwijg me van Van Rompuy

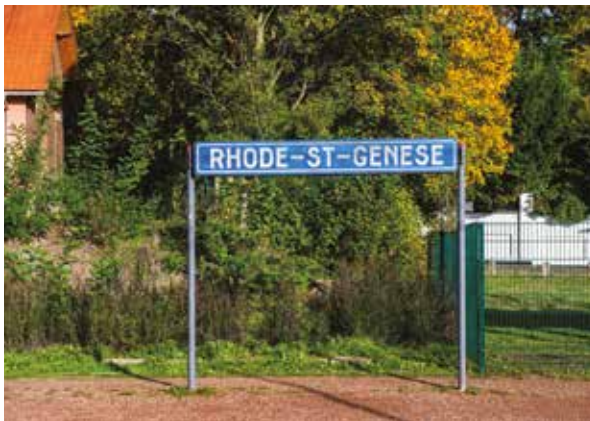
Cd&v, is dat niet de partij van de Grootste Rodenaar ooit, Herman Van Rompuy? ‘Zwijg mij ervan’, zegt Bruno. ‘Van Rompuy is nooit Vlaamsgezind geweest en heeft zich nooit met de lokale politiek beziggehouden. Als hij onze lijst versterkt had toen hij nog minister was, of voorzitter van de Europese Raad, dan zou dat een enorm verschil gemaakt hebben. Maar hij was met andere zaken bezig. Ik ben ooit gaan luisteren naar een uiteenzetting van hem over Europa. Die was integraal in het Frans. Tja ...’

Mede om de PS een koekje van eigen deeg te geven en hen buiten de regering te houden, gaf de N-VA in 2014

‘Franstaligen beschouwen de faciliteiten als een verworven recht. Dat was nooit de bedoeling’

‘Als Vlaams-nationalist campagne voeren in het Frans? Nee, dat kan ik niet.’

Eentalig Franstalige borden: dit is Vlaanderen, maar je waant je in Franstalig landsgedeelte.

prioriteit aan sociaal-economische hervormingen. Want mensen zijn ook bezig met hun portefeuille, hun job, hun toekomst. Of lokaal: veilige wegen, goede scholen, propere voetpaden. Het goede bestuur van de N-VA, krijg je dat dan niet verkocht in het Frans? Bruno twijfelt. ‘Ik heb daar al vaak over nagedacht, hoor. Maar ik ben een Vlaams-nationalist in hart en ziel. Ik kan hier niet in een Vlaamse gemeente een Franstalige campagne voeren. Ja, natuurlijk communiceren we ook over de pijnpunten in het beleid, dat gaat breder dan het communautaire. Maar als we eerlijk zijn: een Franstalige zal nooit op een Vlaamse eenheidslijst stemmen, hoe slecht het hier ook gaat.’

Kleine overwinningen, dat lukt wel. ‘Onze communautaire tussenkomsten vallen op een koude steen, dat is niet verwonderlijk. Ons voorstel om de bevoegdheid Vlaamse Aangelegenheden in te voeren, werd radicaal weggestemd. Maar de meerderheid vond ons idee om Nederlandse

lessen aan te bieden aan het verzorgend personeel van het woonzorgcentrum wel goed. En het is op ons aandringen en voorstel dat het coronafonds billijk en rechtvaardig verdeeld werd onder de verenigingen.’

Stoemelings verkozen

Zo staat Bruno al twintig jaar op de barricaden. En zeggen dat het allemaal stoemelings begon, toen hij als uitbater van het bekende Alsebergse café De Vissers – de Clouseau-broers Wauters kwamen er regelmatig hun pintje drinken – gevraagd werd om in de politiek te stappen. ‘Ik stemde altijd al op de Volksunie en daarna op de N-VA, en ik liep al sinds mijn 20ste mee in betogingen tegen de faciliteiten. Maar een lokaal engagement, daar had ik eigenlijk nooit aan gedacht. ‘Zet me maar ergens op de lijst’, zei ik, en ik geraakte tot mijn verbazing verkozen.’

Ook in 2024 wil Bruno met zijn kleine N-VA-bestuur keihard werken om voldoende zitjes in de gemeenteraad te veroveren. ‘Zolang de leeuw kan klauwen’, zegt hij resoluut. ‘Het ziet er wel somber uit, want steeds meer Vlaamse Rodenaren verlaten de gemeente door de hoge woningprijzen. In hun plaats komen gegoede anders-taligen. Maar ik blijf hopen. Ik kijk daarvoor ook naar de nationale N-VA. Bij de federale verkiezingen in 2024 móét de N-VA een goed resultaat halen, zodat we aan zet zijn en een volledige omslag van de staatsstructuur kunnen maken. Dan moet er een oplossing gezocht worden voor de faciliteiten: uitdoven en liefst afschaffen!’ Of we deze boodschap naar Bart De Wever mogen sturen? ‘Doe maar.’ (lacht). ■

Iedereen mee!

Om personen met een beperking écht te laten deelnemen aan onze samenleving, moet Vlaanderen integraal toegankelijk zijn. Gemeentes vervullen daarbij een voorbeeldrol en maken hun fysieke en digitale dienstverlening integraal toegankelijk. Drempels die participatie in de weg staan, moeten eraan geloven. Heel wat N-VA-gemeenten trokken al aan de kar. LEO pikt er drie uit: Ronse, Mene en Brasschaat.

Prikkelarme namiddag op de winterkermis in Ronse

De winterkermis in Ronse heeft dit jaar speciale aandacht voor kinderen die moeite hebben met een overvloed aan prikkels. 'De overdaad aan lawaai en licht houdt hen vaak weg van de kermis', zegt schepen van Evenementen Aaron Demeulemeester. 'Daarom houden we op kermismaandag een prikkelarme namiddag. De muziek gaat uit en de sterkste lichteffecten worden vermeden.'

Autismevriendelijke bibliotheek in Mene

In Mene kreeg de bibliotheek als eerste in West-Vlaanderen het label Autismevriendelijk. 'Kleine ingrepen maken soms een wereld van verschil voor personen met autisme', zegt schepen Griet Vanryckegem. 'Zo draagt het personeel van de bib een herkenbaar lint, is er een duidelijk stappenplan dat met afbeeldingen uitlegt hoe het uitleenstation werkt, en zijn er overal heldere pictogrammen. Wie dat wil kan via een online aanvraagformulier een persoonlijke rondleiding aanvragen.'

N-VA-oppositie reinigt gebetonneerde rioolputjes

Gemeenteraadsleden Koen Daniëls en Denis D'hanis staken vastberaden de handen uit de mouwen om wateroverlast in Sint-Gillis-Waas te voorkomen.

'Inwoners signaleerden ons dat de rioolputjes verstopt waren, waardoor het fietspad en de rijbaan onder water stonden bij hevige regen', legt Koen uit. 'De gemeente beweerde dat die straatkolken gereinigd waren, maar dat valt te betwijfelen. We hebben namelijk tien

putdeksels moeten loswrikken met hamer en beitel. Vorig jaar werd er een rode betonlaag aangebracht op het fietspad, waardoor de deksels muurvast zaten. Hopelijk zorgt onze actie ervoor dat de gemeente naar oplossingen zoekt.'

Europese primeur: Sport Vlaanderen Brasschaat krijgt kwaliteitslabel G-sporters

Begin oktober lanceerden Sport Vlaanderen en Inter een kwaliteitslabel voor sportinfrastructuur die een bepaald niveau van toegankelijkheid behaalt. Met die nieuwe standaard heeft Vlaanderen een Europese primeur. Vlaams minister van Sport Ben Weyts reikte tijdens de lancering meteen het allereerste label voor toegankelijke sportinfrastructuur uit aan Sport Vlaanderen Brasschaat.

Het G-sportcentrum van Brasschaat leverde heel wat inspanningen om iedere sporter te verwelkomen. De ruime weg van de parking naar de inkomhal heeft geen drempels. Er is een brede, automatische inkomdeur. Voor mensen met een visuele beperking werden er in de inkomhal gidslijnen aangebracht. En voor slechthorenden is er aan de balie ringgeleiding voorzien, waarmee ze via hun gehoorapparaat het geluid versterkt horen en het omgevingsgeluid gefilterd wordt. Er is ook een lagere balie voor rolstoelpatiënten en een lagere toog in de kantine.

Veilig fietsen in Rumst

N-VA Rumst deelde half oktober meer dan 300 fietslichtjes uit aan de schoolgaande jeugd. Het doel van de actie? De zichtbaarheid van fietsers in het verkeer vergroten!

Nu de dagen korter worden, blijkt dat veel fietsers hun lichtje van vorig jaar kwijtgeraakt zijn, dat de batterij leeg is of dat de kinderen nog geen lichtjes hebben. 'Met dat idee in het achterhoofd schoot onze afdeling in actie en brachten onze bestuursleden (fiets-) verlichting', zegt schepen van Mobiliteit Geert Antonio. 'Het verhogen van de fiets- en verkeersveiligheid is een belangrijk thema voor N-VA Rumst.'

Wist u dat ...

... het nieuwe opleidingsschip van de Geelse marine-kadetten vernoemd werd naar burgemeester Vera Celis? De jeugdvereniging is onlosmakelijk met Geel verbonden. Omdat Vera Celis hen altijd gesteund heeft, stonden ze erop de boot *Vera* te dopen.

... N-VA Eeklo op de Vlaamse feestdag met een N-VA-gele auto op bezoek ging bij al haar leden? Die werden verrast met onze gekende zonnecrème en een flesje Vlaamse Leeuw. Geen verbrande huiden en dorstige kelen in de Herbakkersstad de voorbije zomer!

... u in Sint-Niklaas met een 'virtual reality'-bril een virtuele fietstocht kon maken over de toekomstige Grote Markt en de fietsbrug Vijfstraten? De stad Sint-Niklaas lanceerde die primeur naar aanleiding van de Week van de Duurzame Mobiliteit. Burgemeester Lieven Dehandschutter en voormalig baanwielrenner Moreno De Pauw zetten als eerste de bril op.

EUROPA

VLAAMS

Geert Bourgeois en Philippe Muyters

‘HET ZUIDEN VAN HET LAND DWARSBOOMT HANDELSAKKOORDEN’

Geert Bourgeois en Philippe Muyters waren tien jaar lang samen minister in de Vlaamse Regering. Vandaag weten ze elkaar nog altijd te vinden, zowel persoonlijk als inhoudelijk. Zo ook in het dossier van de Europese handels- en investeringsakkoorden. Die geraken niet goedgekeurd omdat het Zuiden van dit land dwarsligt.

Die Europese handelsakkoorden zijn nochtans van levensbelang voor Vlaanderen, niet?

Philippe: ‘Als een van de meest open economieën leeft Vlaanderen van de internationale handel. Internationalisering is vitaal voor onze welvaart. Europese handelsakkoorden vormen daarbij een sleutel die nieuwe markten opent.’

Geert: ‘Vlaanderen is inderdaad een echte handelsnatie. In de EU hangt een op de zeven jobs af van internationale handel, in Vlaanderen is dat een op de drie. Maar België is een van die paar landen die de akkoorden blijven blokkeren. Dat is nefast voor ons imago en onze welvaart, net nu we onze aanvoerlijnen moeten diversifiëren.’

Wat is er precies aan de hand?

Geert: ‘Momenteel lopen er negen EU-ratificatieprocedures, waarbij er telkens een ratificatie ontbreekt van de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en/of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Vlaanderen ratificeerde wél al acht van de negen akkoorden en overeenkomsten.’

Geert Bourgeois en Philippe Muyters klagen de protectionistische houding van Wallonië en Brussel aan.

Philippe: ‘Voor twee akkoorden — het associatieakkoord met Centraal-Amerika en het handelsakkoord met de Andes-gemeenschap — is ons land zelfs de enige EU-lidstaat die nog niet ratificeerde. Het is dan ook niet verwonderlijk dat België, en helaas dus ook Vlaanderen, de perceptie krijgt een land te zijn dat weigerachtig zou staan tegenover internationale handel en investeringen. Het laat verkeerdelijk uitschijnen dat we een deloyale onderhandelingspartner zouden zijn.’

Hoe is het mogelijk dat één deelstaat een EU-verdrag kan tegenhouden?

Geert: ‘De EU begaat telkens opnieuw de fout om gemengde verdragen te sluiten over handel én investeringsbeschermingsverdragen. Alleen die laatste moeten door alle lidstaten, en in België door alle deelstaten, goedgekeurd worden. Als dan deelstaten compleet tegengestelde

beleidsvisies hebben, loopt het fout. Dat zagen we ook al bij CETA. Wallonië is ideologisch vooringenomen. Dat is totaal onverantwoordelijk, het is fout en het zet een rem op de Vlaamse welvaart. Maar ook op die van Wallonië, dat juist veel meer export nodig heeft.’

Philippe: ‘Vlaanderen vormt 60 procent van de bevolking, zorgt voor 70 procent van het binnenlands product en voor 85 procent van de export. Dat wil zeggen dat onze belangen in de handelsverdragen enorm groot zijn. We zullen dit dan ook blijven aankaarten. Op alle niveaus.’

Geert: ‘In het Europees Parlement is dit voor mij als coördinator Internationale Handel een topprioriteit: geen gemengde verdragen meer, maar bovenal dringend méér handelsverdragen om geopolitieke en economische redenen.’ ■

FEDERAAL

'RECHT OM VERGETEN TE WORDEN' UITGEBREID

Anneleen Van Bossuyt

Voormalige kankerpatiënten of chronisch zieken kunnen vandaag tot tien jaar na hun succesvolle behandeling bepaalde verzekeringen niet of slechts tegen een veel hogere premie afsluiten. Pas na die termijn hebben ze het 'recht om vergeten te worden': verzekeraars mogen dan geen rekening meer houden met de voormalige ziekte.

Kortere termijn

Kamerlid Anneleen Van Bossuyt diende vorig jaar een wetsvoorstel in om die discriminatie aan te pakken. Voor jongeren die voor hun 21ste gediagnosticeerd werden met kanker, wilde de N-VA de wachttermijn tot het 'recht om vergeten te

worden' inkorten van tien naar vijf jaar, de meldingsplicht schrappen én het recht uitbreiden naar verzekeringsproducten zoals de reisannuleringsverzekering.

Kamerbreed voorstel

Andere fracties sprongen op de kar en dienden eigen voorstellen in. Het wetgevende proces mondde uit in de goedkeuring van een gezamenlijk wetsvoorstel. Verzekeraars zullen niet langer pas na tien jaar, maar al na vijf jaar geen rekening meer mogen houden met het feit dat iemand kankerpatiënt geweest is. Voor wie jonger is dan 21 gaat de regel nu al in, voor anderen vanaf 2025.

VLAAMS

VEILIGHEID IN WOONZORGCENTRA PRIORITAIR

Veerle Geerinckx

Vorige maand kwamen enkele verdachte overlijdens in een woonzorgcentrum in Oostrozebeke aan het licht: enkele bewoners lieten het leven door een te hoge dosis insuline. Die tragische overlijdens versterken de vraag naar een grondig debat rond medicatieveiligheid.

'Bijna twee procent van alle bewoners van woonzorgcentra kreeg vorig jaar te maken met een incident met medicatie', zegt Vlaams Parlementslid Veerle Geerinckx. 'Wij blijven daarom pleiten voor grondige sectoranalyses. Daarmee had de overheid eerder al kunnen opmerken dat er een probleem is met de medicatieveiligheid.' Woonzorgcentra die werken met elektronische registratie van medicatie scoren beter.

Welzijn centraal

Veerle ijvert ook op andere domeinen voor een andere aanpak vanuit de Zorginspectie. 'Vandaag vervallen die inspecties en verslagen in eindeloze procedures. De focus moet niet liggen op het afvinken van lijstjes, maar op de tevredenheid van de bewoners: hun welzijn moet weer centraal staan. En daarnaast moeten de verslagen vlot consulteerbaar, leesbaar en transparant zijn.'

FEDERAAL

BELGIË ZWAAIT MET WITTE VLAG VOOR TERRORISME

Darya Safai

Het federale parlement stemde onlangs een verdrag waardoor Iraniërs die in België veroordeeld zijn voor misdaden hun straf in Iran kunnen uitzitten, en vice versa. Dat verdrag staat ook amnestie toe. 'Er is weinig twijfel over dat Teheran zijn terroristen die nu vastzitten in Belgische gevangenissen zal vrijlaten', zegt Kamerlid Darya Safai.

Assadolah Assadi

Een van die terroristen is Assadolah Assadi. Hij was diplomaat in Wenen en werd in 2018 gearresteerd voor het plannen van een bomaanslag op een politieke bijeenkomst in Parijs. Een Belgische rechtbank veroordeelde Assadi tot 20 jaar gevangenisstraf.

Het Iraanse regime reageerde door een landgenoot op te pakken en vast te houden op beschuldiging van spionage. Een klassieke truc van Teheran: westerse burgers op grond van valse beschuldigingen aanhouden en hen als drukkingsmiddel gebruiken.

Vrijbrief

'Met dit verdrag geeft de regering-De Croo een vrijbrief aan schurkenstaten', zegt Darya. 'Zij kunnen er nu ongestraft mee weggomen als ze aanslagen plegen. Als de dader gevat wordt, plukt Teheran gewoon een Belg van de straat en sluiten ze die op, in de wetenschap dat België uiteindelijk wel door de knieën zal gaan.'

MELONI'S GIGANTISCHE UITDAGING

Met meer dan een vierde van de stemmen haalde Giorgia Meloni met haar Fratelli d'Italia een overtuigende overwinning in de Italiaanse verkiezingen eind september. Samen met Forza Italia van Silvio Berlusconi en de Lega van Matteo Salvini haalt ze een meerderheid in de Kamer en de Senaat.

In welke context treedt Meloni aan?

Het land is toe aan zijn 68ste regering sinds het einde van de monarchie in 1946. Dat gemiddelde van een regering om de dertien maanden illustreert hoe volatiel de Italiaanse politiek blijft, met het uitblijven van structurele hervormingen tot gevolg. Veel Italianen haken bovendien af, getuige de historisch lage opkomst van 64 procent van de stemgerechtigden. Ook internationaal blijft Italië in woelig water. De rente op de Italiaanse tienjarige staatsobligaties is de afgelopen maanden opgelopen tot hoogtes

die we al sinds 2013 niet meer kennen. Tel daarbij de huidige energiecrisis en de oorlog in Oekraïne en het is duidelijk voor welke gigantische uitdaging Meloni staat.

Hoe ziet Meloni de relatie met de EU?

Meloni wil zich profileren als een verantwoordelijke regeringsleider die de stabiliteit in Italië garandeert. Zo stuurt ze niet langer aan op een uitstap uit de Eurozone en gaf ze aan dat ze de Europese budgettaire regels wil respecteren. Vanuit de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht is er voor Italië ongeveer 200 miljard euro voorzien. In ruil daarvoor moet het de afgesproken hervormingen en investeringen uitvoeren, het zogenaamde *Italia Domani*-plan. Daardoor is er weinig manoeuvreerruimte. Meloni blijft wel strijden voor een EU die meer toegevoegde waarde creëert voor de burgers, met minder

bureaucratie en minder centralisatie en meer ruimte voor subsidiariteit. Daarnaast herbevestigde ze haar steun aan de NAVO.

Wat is Meloni's binnenlandse agenda?

Met een relatief homogene rechtse meerderheid en een sterk mandaat van de kiezer, begint Meloni onder een goed gesternte. Dat geeft haar de kans om haar verkiezingsbeloftes rond belastinghervormingen en -verlagingen door te voeren, de werkgelegenheid te stimuleren en de beloofde steun voor kleine en middelgrote ondernemingen in de praktijk te brengen. Met twee coalitiepartners die zich graag manifesteren zal ze ongetwijfeld haar handen vol hebben. Ondanks de initiële scepsis in veel lidstaten, moeten we de regering-Meloni beoordelen op haar eigenlijke verwezenlijkingen. ■

De weg van

Gilles Verstraeten

1989

Geboren in Guldensporenstad

Op 3 november 1989 ziet Gilles Verstraeten in Guldensporenstad Kortrijk het levenslicht. Laura krijgt er een broertje bij. Een paar dagen na Gilles' geboorte valt de Berlijnse Muur.

2012

Rechtenstudie

De jonge Gilles droomt van een carrière als zanger en saxofonist. Omdat zijn ouders vinden dat hij toch best eerst 'iets serieus' doet, gaat hij rechten studeren in Kortrijk, Leuven en uiteindelijk Brussel. In 2012 wordt hij voorzitter van het Liberaal Vlaams Studentenverbond Leuven.

2014

Europees Parlement

Anglofiel als hij is, gaat Gilles aan de slag in het Europees Parlement voor de Brit Daniel Hannan, een conservatief, klassiek-liberaal en Brits patriot, die zijn mentor wordt. Hij voert mee campagne in de General Election van 2015 die David Cameron aan een absolute meerderheid zal helpen.

2016

Voor stad en Vlaanderen

Na de aanslagen in Brussel voelt Gilles steeds meer de drang om zich voor zijn stad en voor Vlaanderen te engageren. Hij wordt lid van de N-VA, gaat aan de slag bij Brussels parlements lid Liesbet Dhaene en wordt voorzitter van Jong N-VA Brussel.

2019

Verkozen in Brussels parlement

In 2018 geraakt Gilles als enige centrumrechtse Vlaming verkozen in de Anderlechtse gemeenteraad. Nog geen jaar later volgen de gewest- en federale verkiezingen en krijgt hij de derde plaats op de lijst voor het Brussels parlement. Samen met Cielte Van Achter en Mathias Vanden Borre wordt Gilles verkozen.

In deze rubriek laten we een extern expert aan het woord. Hij of zij is niet partijpolitiek gebonden en verwoordt niet noodzakelijk het standpunt van de N-VA.

Sarah De Vlam, schrijfster

'ALLE CATALAANSE VLAGGEN ZIJN WEG. DAT ZEGT GENOEG'

Sarah De Vlam: 'De droom van de 2,2 miljoen Catalanen die vijf jaar geleden bereid waren klappen te ontvangen van de Spaanse politie is aan diggelen geslagen.'

Sarah De Vlam is historica en schrijfster en woont in Catalonië. Haar recente boek 'Het Catalaanse Labyrint' schetst een uitstekend beeld van de complexe Catalaanse identiteit en het pad naar het onafhankelijkheidsreferendum dat vijf jaar geleden met geweld werd verstoord door de Spaanse overheid.

V

olgens jou was het Catalaanse onafhankelijkheidsstreven zuiver een kwestie van emotie. Met ratio was het op 1 oktober 2017 nooit zover gekomen?

'In ideale omstandigheden had een referendum plaatsgevonden met een voorafgaand rationeel debat over de voor- en nadelen van een Catalaanse onafhankelijke republiek en de risico's op een CatExit. Wellicht hadden de nee-stemmen het dan gehaald. Maar het werd een verhaal van een Catalaanse volksbeweging die het momentum zag

om zich te bevrijden van de Spaanse demonen, en een Spanje dat zich zeer diep gekwetst voelde in de eigen nationale trots.'

Het independentisme kwam er volgens jou door een combinatie van economische crisis, sociale onrust, democratische kwetsbaarheid, een charismatische leider en een rechts-autoritair bewind. Zijn die symptomen ook in België of Vlaanderen aanwezig?

'De hang naar meer autonomie en een groot Catalaans zelfbewustzijn waren niet nieuw. Maar de omstandigheden die je aanhaalt, maakt dat verlangen acuut. Het ging van een autonomie-model naar een onafhankelijkheidsdroom. De Catalaanse onafhankelijkheidsbeweging gaat wel fundamenteel in tegen een rechts-autoritair bewind. In Vlaanderen zou een onafhankelijkheids-

front van de N-VA met Vlaams Belang er niet een worden. Ik denk niet dat de N-VA daaraan haar broek wil scheuren. En er is een ander belangrijk verschil: de Catalaanse onafhankelijkheidsbeweging is verankerd in het verzet tegen de dictatuur van Franco en het fascisme. De Vlaamse Beweging heeft een andere rugzak.'

Catalanen verwijzen inderdaad naar Spanje als 'De Staat' en zelfs 'de kinderen van Franco'. Opruiende semantiek of een kiem van waarheid?

'De helft van de Catalanen voelt zich niet verbonden met Spanje en noemt het de abstracte en kille 'Spaanse staat'. Op die manier hopen ze ook de Spanjaarden als zodanig niet te schofferen. Na de dood van Franco werd een algemene amnestiewet doorgevoerd met de veelzeggende naam 'Het Pact van de Vergetelheid'. Die wet was van toepassing op iedereen, ook

op Franco's tegenstanders, maar leidde ertoe dat de wandaden van de dictatuur nooit bestraft werden en veel franquisten op post bleven. Het is een debat dat mag en moet gevoerd worden, maar dat alleen zinvol is als men de historische context ook bespreekt. Van Franco loskomen, zou voor mij een teken zijn dat de jonge en prille Spaanse democratie maturiteit heeft verworven.'

Kunnen Vlamingen lessen trekken uit wat er de voorbije vijf jaar gebeurde in Catalonië?

'Het is voor mij ondenkbaar dat de Vlamingen met dezelfde emotie, energie en overtuiging een volksbeweging zouden kunnen vormen naar Catalaans model, alleen al door hun aard. Vlamingen waarderen nederigheid, bescheidenheid en discretie. De Vlaamse emancipatie staat ook veel verder dan de Catalaanse, denk maar aan de taal. En de Belgische staat of het concept België kan je niet parallel trekken met Spanje. Wat Vlamingen — en alle Europeanen — kunnen leren uit de Catalaanse kwestie is dat begrippen als 'democratie', 'vrijheid' en 'zelfbeschikking' absoluut geen goedkope en holle woorden zijn. De Catalanen hebben de inhoud van die woorden goed afgebakend en zijn nooit vervallen in goedkoop populisme of hyperindividualisme.'

De EU lijkt elke regionalistische verzuchting volledig uit te sluiten.

'Het antwoord is veel te complex om daar bondig op in te gaan. Maar het is duidelijk dat de EU een unie van natiestaten is. De angst voor desintegratie is reëel, zeker na de Brexit. Een onafhankelijk Catalonië zou als een katalysator kunnen werken voor andere regio's.'

57 procent kwam niet opdagen bij het referendum. Was dat een afkeuring van de onafhankelijkheidseis, of eerder een gebrek aan interesse?

'De zwijgende Catalanen waren vooral

een nee tegen onafhankelijkheid, maar ze vormen geen homogene groep. De progressieve zijde van de 'zwijgers' voelde zich niet geroepen. Zoals ik al zei, was er geen echt debat. Dat is een enorme vergissing geweest van de leiders van het progressieve pro-Spaanse kamp, want ze hadden aan het langste eind kunnen trekken. Bij verkiezingen zie je die groep wel naar de stembus trekken. Een gebrek aan interesse zou ik het dus niet noemen.'

'In ideale omstandigheden had een referendum plaatsgevonden met voorafgaand een debat'

Je woont zelf in Catalonië. Hoe is de situatie nu? Is de onafhankelijkheidsbeweging dood en begraven?

'De helft van de Catalanen identificeert zich vooral met Catalonië. Zij zijn tien jaar lang in de ban geweest van een eigen republiek, maar hun momentum is voorbij. Spanje heeft hun leiders opgesloten, anderen zijn in ballingschap gegaan en de EU is hen niet tegemoet gekomen. Daarenboven verbrokkelde ook het onafhankelijkheidsfront door interne ruzies en verwijten. Die 2,2 miljoen mensen die op 1 oktober 2017 bereid waren klappen te ontvangen van de Spaanse politie hadden een droom. Die is aan alle kanten aan diggelen geslagen. Je zou van minder ontmoedigd zijn. Dus ja, de helft van de Catalanen wil nog wel een eigen staat, alleen geloven velen niet langer dat die op dit moment realiseerbaar is. De vlaggen zijn allemaal van de balkons gehaald, dat zegt genoeg.' ■

Geflitst

In de Influence Index, de top 100 van meest invloedrijke Europarlementsleden, staat Johan Van Overtveldt op een fenomenale vijfde plaats. Daarmee is hij de best scorende langdenoot ooit. Johan heeft die plaats te danken aan zijn voorzitterschap van de Begrotingscommissie en zijn functie in het Bureau van de ECR-fractie.

Op initiatief van Axel Ronse versterken de meerderheidspartijen in het Vlaams Parlement de jobbonus. 'Door de jobbonus uit te breiden, maken we werken lonender. Zo wapenen we Vlamingen met een laag inkomen beter tegen de crisis', zegt Axel.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen slaagt erin om na gemiddeld 12 maanden al uitspraak te doen. Vorig jaar was dat nog 15 maanden. Voor Vlaams minister van Justitie en Handhaving Zuhal Demir een teken dat de Raad efficiënter is geworden. Ter vergelijking: de doorlooptijd bij de (federale) Raad van State is vaak meerdere jaren.

39 miljoen euro. Zoveel kostte de Senaat de belastingbetaler in 2020. In de marge van het begrotingsakkoord gaf de federale regering aan te zullen 'reflecteren over een afbouwscenario'. Maar senator Karl Vanlouwe wil dat men nu al kleur bekend. Hij diende een wetsvoorstel in om de Senaat definitief af te schaffen.

**'Mijn lokaal
mandaat
afgeven was
het moeilijkste'**

VOORMALIG VLAAMS PARLEMENTSLID EN SENATOR SABINE VERMEULEN LIJDT AAN AUTO-IMMUUNZIEKTE

'Die kleur is niet toevallig, hé', zegt Sabine Vermeulen (51) wanneer ze naar haar N-VA-gele rolstoel wijst. Die staat voorlopig nog in een hoekje, maar binnenkort gaat ze ermee naar een evenement. 'Ik ben het beu om mijn ziekte te verbergen. En eerlijk, dat gaat ook niet meer.' De boosdoener is een zeldzame auto-immuunziekte die de hersenen aantast en Sabine uiteindelijk dwong om afscheid te nemen van de actieve politiek.

De symptomen doken al op tegen het einde van haar legislatuur als Vlaams Parlementslid, van 2014 tot 2019: concentratieverlies, extreme vermoeidheid, coördinatiestoornissen. 'In het laatste jaar van mijn mandaat als parlementslid kon ik steeds minder

doen. Na heel wat behandelingen en testen bleek het uiteindelijk te gaan om een zeldzame auto-immuunziekte die de kleine hersenen had aangetast.'

Het verdict is zwaar, de gevolgen evenzeer. 'Mij concentreren, een planning maken, de juiste woorden vinden, het lukt allemaal niet zo goed meer. Ik heb ook evenwichtsstoornissen, waardoor ik soms val. In de politiek spreken ze wel eens van *flankerende maatregelen*. Die neem ik nu ook: om me recht te houden.' (lacht)

Sabine's wereld speelt zich grotendeels af in haar tuinhuisje. Dat liet ze ombouwen tot een knusse plek, inclusief bed. 'Ik word soms plots extreem moe. Het is

alsof er een aan-en-uitknop aan mijn lichaam zit die iemand anders lukraak bedient. Dan kan ik hier even gaan liggen. Maar evengoed 's nachts, want dan kan ik vaak niet slapen en kom ik hier op de slaap wachten. Meestal vruchteloos.'

Achter de schermen

Het is een grote aanpassing voor iemand die naar eigen zeggen 'nooit kon stilzitten'. Maar ook nu kan Sabine het niet laten om de partij en haar afdeling te blijven ondersteunen. 'Ik ben al bezig met de voorbereiding van de campagne van 2024. Ik heb nog wel een paar ideeën die ik wil uitwerken. Al is het nu allemaal achter de schermen. Het echte politieke werk heb ik overgelaten aan anderen. In de eerste plaats aan Bart Vermaercke, die hier in Deinze nu fractievoorzitter is.'

Het afscheid van haar lokale mandaat in de gemeenteraad deed haar het meeste pijn, zegt ze. 'Ik heb dat engagement langzaam afgebouwd, en uiteindelijk ging

1

2

3

4

1.

Op campagne met Sarah Smeyers in 2009. Sabine was een echt campagnebeest.

2.

Met een jonge Matthias Diependaele aan het werk als provinciaal bewegingsverantwoordelijke: 'De mooiste job van mijn leven.'

3.

Campagne in Deinze in 2018. Zes maanden voor de verkiezingen fuseerde Deinze met Nevele. Een helse tijd voor beide afdelingen.

4.

Sabine zetelde ook in het Beneluxparlement en stond er bekend om haar harde werk.

het niet meer. Ik kon toch moeilijk tijdens elke gemeenteraad zeggen dat ik vroeger naar huis moest omdat ik wou slapen? De mensen zouden denken dat ik daar alleen nog maar zat voor de zitpenningen. Maar af en toe eens goed mijn gedacht zeggen, dat mis ik wel.'

Dus doet Sabine nu wat ze van 2010 tot 2012 voor de partij deed als provinciaal bewegingsverantwoordelijke: de afdeling ondersteunen. 'Ik heb dat altijd de mooiste job van mijn leven gevonden. Ik heb heel wat afdelingen in Oost-Vlaanderen helpen oprichten. En als ik vrank mag zijn: ik deed dat goed. Ik kreeg altijd positieve feedback van de lokale vrijwilligers.'

In de Duivenkrant

Politici gaan doorgaans voluit voor het hoogste goed, maar toen Sabine in 2012 als opvolger in de Senaat mocht zetelen, was dat met een klein hartje. 'Eerlijk? Ik was doodgraag bewegingsverantwoordelijke gebleven. Maar er was toch wel wat

'Af en toe eens goed mijn gedacht zeggen, dat mis ik wel'

'zachte' druk van de partij om mijn mandaat op te nemen,' herinnert Sabine zich.

Dat het geen cadeau is om midden in een legislatuur te beginnen zetelen, dat ervaarde Sabine meteen. 'Ik ben geen juriste of econome. Ik ben van opleiding drukker. Toenmalig fractievoorzitter Danny Pieters wist niet goed wat hij met mij moest aanvangen en raadde me aan om me rustig in te werken in een paar 'kleinere' onderwerpen. Dus koos ik onder meer voor Noordzee. We hebben een caravan aan zee en daar trekken we elk weekend naartoe. Dat was de enige link.' (lacht) Maar rustig inwerken was niet aan Sabine besteed. 'Als ik aan iets begin, dan ga ik ervoor. Ik heb op die manier redelijk wat pers gehaald met

mijn initiatieven en vragen. Al stond ik vaak in boekjes waar geen enkel parlementslid ooit ingestaan had, zoals de *Duivenkrant*.'

De kers op de taart kwam er in 2014, toen Sabine vanop een zevende plaats verkozen werd in het Vlaams Parlement. Ze trok de lijn vanuit de Senaat door en koos onder meer voor visserij als onderwerp, samen met dierenwelzijn en sociale economie. 'Dierenwelzijn is ondertussen dankzij Ben Weyts een centraal thema geworden, al zie ik nog uitdagingen. Maar visserij is een beetje ondergesneeuwd geraakt. Dat is spijtig. Er zijn nog altijd mensen die me daarover contacteren.'

Het is wat het is

De rest van het verhaal is gekend. Of ze het parlementaire leven mist, vragen we aan het einde, wanneer de vermoeidheid zichtbaar toeslaat. 'Nee', klinkt het verrassend. 'Ik heb het graag gedaan, maar het is goed geweest. Het is wat het is.' ■

1

3

2

4

1 VEILIG THUIS IN VLAANDEREN

In de aanloop naar het grote ideeëncongres van 12 tot 14 mei 2023 organiseert de N-VA vijf brede themadagen. De tweede themadag vindt plaats in Quadrivium (aula Rosalind Franklin) op de **campus Arenberg in Heverlee op 26 november**.

Onder de noemer *Veilig thuis in Vlaanderen* biedt de themadag inspiratie en duiding bij thema's als inburgering, identiteit en integratie. Kamerlid Theo Francken leidt het programma in goede banen.

Programma

- 09.30 uur** ontvangst met koffie
- 09.55 uur** verwelkoming door Kamerlid Katrien Houtmeyers
- 10.00 uur** inleiding door partijvoorzitter Bart De Wever
- 10.10 uur** lezing door Ahmed Aboutaleb, burgemeester van Rotterdam
- 10.35 uur** Geert Bourgeois over 20 jaar inburgering in Vlaanderen

11.00 uur sofagesprek onder leiding van Vlaams Parlements lid Nadia Sminate

12.00 uur slotwoord door Theo Francken

12.15 uur broodjeslunch

De deelname is gratis, maar u dient zich wel op voorhand in te schrijven. Meer info over deze en de volgende themadagen en het inschrijvingsformulier vindt u op www.n-va.be/themadagen.

2 LEEFBAAR VLAANDEREN

Op de eerste themadag stonden onder de noemer *Leefbaar Vlaanderen* de klimaatuitdaging en het energievraagstuk centraal. De rode draad doorheen die dag was de boodschap dat er geen tegenstelling hoeft te zijn tussen welvaartsgroei en de aanpak van de klimaatverandering, en dat er meer dan voldoende innovatie aanwezig is

in Vlaanderen om de klimaatuitdagingen van vandaag en morgen aan te gaan. De Zwitser Bertrand Piccard, die als eerste de wereld rondvloog in een vliegtuig op zonne-energie, gaf een inspirerende toespraak over het samengaan van die welvaartsgroei en de klimaatuitdagingen.

Op www.n-va.be/themadagen vindt u een uitgebreid verslag en een videoreportage van de eerste themadag.

3 INSPIRATIE UIT HET VK

Het Internationaal Energieagentschap bestempelt het Verenigd Koninkrijk als een *world leader in decarbonisation*. De Britten investeren volop in kernenergie, waterstof en koolstofafvangst. Daarom gingen Kamerleden Anneleen Van Bossuyt en Bert Wollants, Vlaams Parlements lid Andries Gryffroy en zijn Brusselse collega Cielteje Van Achter er

5

VLAAMS PARLEMENT

BRUSSELS PARLEMENT

KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6

op studiereis om inspiratie op te doen in het kader van het ledencongres in 2023. Ze bezochten er enkele bedrijven en onderzoekscentra, waaronder Rolls Royce, dat werkt aan SMR-centrales (*Small Modular Reactors*), en Zenobe, dat gespecialiseerd is in elektrische bussen.

4 JEROEN TIEBOUT

Jeroen Tiebout uit Sint-Pieters-Leeuw legde in het Vlaams Parlement de eed af als volksvertegenwoordiger voor de N-VA. De voormalige kabinetschef van Vlaams viceminister-president Ben Weyts vervangt er Piet De Bruyn, die aan de slag ging als codirecteur van het Centrum ter Preventie van Zelfdoding.

5 DE STUDENTTOURNEE VAN BDW

Na zijn passage door alle N-VA-arrondissementen gaat Bart De Wever de komende maanden ook *op tournee* in de Vlaamse universiteitssteden. Op 20 oktober deed hij Leuven aan met zijn druk bijgewoonde lezing over de impact van het woke-denken op onze cultuur en een pleidooi voor een sterke Vlaamse identiteit. Na de lezing trakteerde Jong N-VA de aanwezige studenten op enkele gratis vaten.

De studententournee van BDW trekt later nog naar Kortrijk, Brussel, Gent, Hasselt en Antwerpen. Inschrijven voor de eerstvolgende halte in Kortrijk op 17 november kan via de website van Jong N-VA op www.jongnva.be/agenda.

6 YOUCA

Ook dit jaar deden de N-VA-fracties mee met de Youca-actiedag. Op donderdag 20 oktober

konden geïnteresseerde middelbare scholieren een dagje stage lopen bij een parlementslid. Hun dagloon ging naar een goed doel.

7 STUDIO VLAANDEREN

De tweewekelijkse podcast van de N-VA is goed op dreef: vier afleveringen ver is Studio Vlaanderen intussen.

Gastheer Joost Houtman zet in Studio Vlaanderen samen met zijn gasten de politieke puntjes op de i. U hoort er wat u elders niet leest. Stem daarom snel af op www.studiovlaanderen.be of op uw favoriete podcastspeler.

Jeroen Overmeer is kabinetschef van minister-president Jan Jambon

‘Door Septemberverklaring uit te stellen, toonde Jan zijn onverzettelijkheid’

Er zijn zo van die mensen die veel te zeggen hebben, maar waarover weinig publiek te vertellen valt. Jeroen Overmeer is zo iemand. Hij is al twee legislaturen lang kabinetschef van de Vlaamse minister-president. In de luwte van de vergaderzalen voert hij de onderhandelingen die ervoor zorgen dat Jan Jambon knopen kan doorhakken. Na de hectiek van de Septemberverklaring maakte Jeroen even tijd voor LEO.

In de goede oude tijd waren kabinetschefs even machtig als hun minister, kijk maar naar Jean-Luc Dehaene. Ben jij nu de machtigste man van Vlaanderen?

‘Sta me toe dat toch stevig te nuanceren. Je hebt als kabinetschef maar de invloed die je krijgt van je minister. Sommigen delegeren veel, anderen houden veel meer zelf de controle. Ik ben vooral bezig de dossiers van de regering uit te werken, samen met mijn adviseurs. Dat zijn allemaal slimme mensen die alles tot in de puntjes klaarstomen. Ik waak vooral over de politieke lijn. Elke donderdag bereid ik samen met de kabinetschefs van de andere ministers de ministerraad voor. Het is vooral belangrijk dat Jan goed voorbereid is en op basis van heldere argumenten knopen kan doorhakken.’

Daar komen ook onderhandelingen bij kijken, maar vermoedelijk duren die niet de hele nacht en kijkt er geen hijgerige pers mee over jullie schoulers.

‘Nee, die vergaderingen verlopen doorgaans een pak rustiger. Je bent wel de ambassadeur van je minister, maar je moet ook begrip hebben voor wat de anderen willen of nodig hebben. Naarmate een dossier moeilijker wordt, voel je bij de kabinetschefs natuurlijk ook de temperatuur stijgen. De marge om toegevingen te doen wordt dan kleiner.’

In september steeg de temperatuur wel heel fel. Uiteindelijk moest Jan Jambon zijn Septemberverklaring uitstellen. Zag je dat conflict aankomen?

‘Ja, toch wel. Toen ik in de kranten de communicatie van de cd&v las over het koppelen van de kinderbijslag aan de spilindex, wist ik dat het ging botsen. Men vond me toen te pessimistisch, maar ik kreeg helaas gelijk. Extra budget voor kinderbijslag kun je op veel manieren inzetten, daarover kun je compromissen maken. Maar over een koppeling aan de spilindex niet: dat is binair. Dat is altijd gevaarlijk in de politiek, want dan is er

‘Ik voelde al vroeg aan dat het ging botsen bij de Septemberverklaring’

altijd een duidelijke winnaar of verliezer. Er zijn geen creatieve oplossingen meer als je de keuze beperkt tussen ja en nee.’

De pers liet uitschijnen dat Jan Jambon te laat met die onderhandelingen begonnen was, en dat hij het probleem niet tijdig opgemerkt had.

‘Dat is echt zever, we waren daar al een maand mee bezig. Die onderhandelingen waren heel grondig voorbereid. Niet alleen door de specialisten en adviseurs, maar ook in overleg tussen de minister-president en zijn viceministers. Onder de waterlijn was er heel wat gebeurd. Natuurlijk houden we daarbij de communicatie zeer strak en komt er weinig naar buiten. Dat is niet evident voor journalisten. Zij zien enkel dat finale weekend.’

Dat Jan Jambon in eerste instantie ontgoocheld was, was geen perceptie?

‘Nee, dat uitstel is hard aangekomen, ook bij de medewerkers op het kabinet. Als er iets is waarin Jan heel sterk is, dan is het in het afsluiten van die grote akkoorden. Dit was een deuk in zijn imago, maar door niet toe te geven, toonde hij wel zijn onverzettelijkheid: ‘Tot hier en niet verder’. Daarom stelde hij die Septemberverklaring uit.’

Met amper twee dagen en heel wat heisa. Maar het akkoord kwam er wel.

‘Ja, en het is een sterk akkoord. Deze regering heeft inhoudelijk al een pak sterke zaken verwezenlijkt. Vriend en

'Of ik de machtigste man van Vlaanderen ben?
Sta me toe dat toch stevig te nuanceren.'

'Dat Jan Jambon te laat begonnen zou zijn aan de onderhandelingen, is echt zever. We waren daar al een maand mee bezig'

vijand beschouwen de relancemaatregelen als een sterk economisch pakket. Er is het stikstofakkoord, de bouwshift en nu dit energiepakket, met heel veel sociale maatregelen. En dat met een gezond begrotingstraject, wat al een unieke verwezenlijking op zich is.'

Jan Jambon heeft ook Buitenlandse Zaken als bevoegdheid. Daar horen af en toe buitenlandse missies bij. Maar ook daarvoor moet hij zich blijkbaar verantwoorden?

'Onbegrijpelijk. Buitenlandse Zaken is voor Vlaanderen een uitermate belangrijke bevoegdheid. Als we ooit onze ambities voor zelfbestuur willen waarmaken, dan moeten we goede relaties ontwikkelen met de andere Europese landen en instellingen. Er heerst nog veel onwetendheid. Veel landen beseffen niet dat ze met Vlaanderen verdragen kunnen afsluiten, en dat de federale wetten niet boven onze Vlaamse decreten staan. Dat is uniek en toont onze volwaardigheid aan, maar die boodschap moeten we wel uitdragen. Dat Vlaanderen verantwoordelijk is voor 85 procent van de Belgische export, maakt enorm indruk op potentiële buitenlandse investeerders. Die fysieke verplaatsingen zijn dan ook belangrijk. We moeten Vlaanderen op de kaart zetten, tonen wie we zijn en vooral, waarom we autonomie willen.' ■

MEER WAARDE

Liebaard, het spoor bijster

Op de Guldensporenviering in Kortrijk lanceerde Jong N-VA 1302 een eigen blond bier: Liebaard. Vlaams minister-president Jan Jambon kreeg het allereerste pakketje van voorzitter Mike Verslijpe. Het bier, goed voor een alcoholpercentage van 7,2 procent, is lokaal gebrouwen. De naam Liebaard stamt uit de heraldiek en betekent leeuw: een verwijzing naar de Vlaamse Leeuw, het symbool van het graafschap Vlaanderen. De slagzin 'Het spoor bijster' verwijst ludiek naar de Guldensporenslag.

Het bier is verkrijgbaar via <http://tiny.cc/liebaardbier> en kan gekocht worden per zes flesjes (18 euro) of per bak van 24 flesjes (72 euro). De opbrengst gaat integraal naar de jongerenwerking van Jong N-VA 1302.

2x gratis

Twee lezers krijgen van ons een pakketje met zes flesjes Liebaard. Ze moeten wel het antwoord kennen op de vraag: 'In welke Kortrijkse kerk bevindt zich het nieuwe belevingsmuseum 1302?' Stuur uw antwoord voor 25 november naar LEO@n-va.be of N-VA, redactie LEO, Koningsstraat 47 bus 6, 1000 Brussel.

Roets het nieuwe jaar in

Zoekt u nog een origineel cadeautje voor onder de kerstboom? Dan is De Roets beslist een aanrader. De weekkalender vol boeiende en pittige verhalen over bekende en minder bekende markante Lage Landers rolt al voor de negentiende keer van de pers.

Met verhalen over wielrenner Raymond Impanis, het bakkertje van Berg met een eeuwig record, en de legendarische Fons Robberechts, de pionier van de BRT. Over Willy Kuijpers die ook door de politie op handen werd gedragen. Letterlijk

toch. En weet u nog wie Niçaise De Keyser was? Die van de De Keyserlei? Waarom Frans Hemerijckx en Annette Cogels een spotlichtje krijgen? En – *wette gaai et* – of Jan Reusens nu Slisse of Cesar was? Verder is *De Roets* rijk doorspekt met tientallen toffe weetjes. En ook de kleine Roetsraadseltjes en de Roetsquizjes ontbreken niet.

Meer achtergrond over het ontstaan, de visie en de missie van *De Roets* vindt u op www.roetsinfo.eu. U kan er de kalender ook bestellen.

3x gratis

Drie lezers krijgen van ons een exemplaar van *De Roets 2023*. Ze moeten wel het antwoord kennen op de vraag: 'Hoe luidt de echte naam van nonkel Fons, die in 1930 de *Vlaamse Filmkens* lanceerde?' Stuur uw antwoord voor 25 november naar LEO@n-va.be of N-VA, redactie LEO, Koningsstraat 47 bus 6, 1000 Brussel.

Het Catalaanse labyrint

Op 1 oktober 2017 stemden 2,2 miljoen Catalanen in een verboden referendum over de

afscheiding van Spanje. De Catalaanse Republiek werd eenzijdig uitgeroepen, de Spaanse staat reageerde ongemeen hard. De internationale sympathie voor de Catalanen was groot, het concrete antwoord pragmatisch. Sindsdien dobbert Catalonië stuurloos in Spaanse wateren. Geraken Spanje en Catalonië nog samen en ongeschonden uit de impasse? Na de verijdelde stembusrevolutie is introspectie onvermijdelijk en noodzakelijk.

Sarah De Vlam observeerde tien jaar lang het Catalaanse onderbuikverlangen naar onafhankelijkheid. Ze licht een tipje van de sluier in een interview met LEO op bladzijde 22 en 23 van dit nummer. En in haar boek *Het Catalaanse labyrint* neemt ze u mee op sleeptouw langs het meanderende pad dat leidde tot het onafhankelijkheidsreferendum van vijf jaar geleden.

5x gratis

Van uitgeverij Ertsberg mogen we vijf lezers gelukkig maken met een exemplaar van *Het Catalaanse Labyrint*. Ze moeten wel het antwoord kennen op de vraag: 'Hoe heet de Catalaanse feestdag die gevierd wordt op 11 september?' Stuur uw antwoord voor 25 november naar LEO@n-va.be of N-VA, redactie LEO, Koningsstraat 47 bus 6, 1000 Brussel.

Het juiste antwoord op de wedstrijd vragen en de winnaars vindt u telkens terug op www.n-va.be/meerwaarde.

Joost Houtman zoekt in deze column een antwoord op de vraag wat er zo typisch is aan een welbepaald Europees volk. En ja, Joost mag het weten.

WAAROM DE CORSICANEN ZO CORSICAANS ZIJN

Vader en zoon Bonaparte

Corsica heeft sinds 1991 als *Collectivité territoriale de Corse* een speciale status binnen de Franse Republiek, waarvan het 8.680 vierkante kilometer grote eiland 180 kilometer verwijderd ligt. (Sardinië ligt op amper 12 kilometer en het Italiaanse vasteland op 80 kilometer.)

Corsica heeft meer autonomie dan de regio's op het vasteland. Voor veel van de 338.000 inwoners mag het gerust een pak meer zijn. Want Corsicanen voelen zich ondanks Romeinse, Vandaalse en van de dertiende tot de achttiende eeuw Genuese overheersing eerst en vooral Corsicaans. Daarvoor hadden ze tussen 1729 en 1769 een lange onafhankelijkheidsoorlog met Genua over, en vanaf 1768 een met Frankrijk, die ze verloren.

De vader van het Corsicaanse nationalisme is Filippo de Paoli.

Die groeide op in Napels, waar zijn vader in ballingschap leefde. Paoli keerde in april 1755 terug om het verzet te organiseren. Daarbij kreeg hij hulp van Carlo Maria di Buonaparte, vader van Napoleon Bonaparte, die later het Franse keizerrijk zou leiden. Het lukte Paoli een groot deel van Corsica van het Genuese gezag te bevrijden, waarna hij als verlichte leider een democratisch bestuur installeerde. Genua verkocht daarop het eiland in 1768 aan Frankrijk. Nadat Frankrijk het eiland had bezet, organiseerde Paoli weer gewapend verzet, maar hij moest het onderspit delven en werd verbannen. Tijdens de Franse Revolutie mocht Paoli terugkeren. Hij werd leider van het plaatselijke bestuur. Een van zijn medewerkers was officier Napoleon Bonaparte. Maar Paoli botste al snel met

de al te radicale revolutionairen. Hij ontketende een opstand en verdreef met Britse hulp de Fransen. Paoli werd echter door de Britten aan de kant geschoven en verliet in 1795 voorgoed het eiland. Een jaar later zou Corsica definitief Frans worden.

En zeg u, u, u

Corsica wordt sinds eind 2015 bestuurd door een coalitie van de autonomistisch-liberale Femu a Corsica en het linkse pro-onafhankelijke Corsica Libera, die samen onder de vlag van Pè a Corsica

(Voor Corsica) opkwamen. Net als in Baskenland en Noord-Ierland werd ingezien dat er meer te winnen was bij een vreedzaam democratisch proces om de wens naar meer autonomie of onafhankelijkheid te kunnen realiseren. Het politieke terrorisme dat eind jaren 60 ontstond en zich richtte tegen de Franse politie, het leger en de politieke vertegenwoordigers, werd afgezworen.

De Corsicaanse verbetering werd echter niet afgezworen.

De hele executieve legde de eed

af met de hand op de *Giustificazione della rivoluzione di Corsica* uit 1758 en de voorzitter van de Corsicaanse assemblee gaf zijn eerste toespraak in het Corsicaans. En dat hebben de Fransen niet graag. Want de Franse taal blijft de enige mogelijke officiële taal in de Republiek. Net dat wil de Corsicaanse executieve veranderen: 'Maak van de Corsicaanse taal de officiële taal van het eiland; geef ons meer autonomie en verleen amnestie (of een gunstiger regime) aan de politieke gevangenen gelinkt aan het gewelddadige verleden van de onafhankelijkheidsbeweging.' De Franse president Emmanuel Macron geeft echter niet thuis. Die zegt *Nò a'ringraziavvi* tegen het Corsicaans, *u Corsu*, een variant van het Toscaans ... en zoals Joost het mag weten: Napoleons moedertaal.

**HET FRANS
BLIJFT DE ENIGE
MOGELIJKE
OFFICIËLE TAAL.
DE CORSICAANSE
EXECUTIEVE WIL
DAT VERANDEREN**

Joost Houtman is auteur van *Et alors? Waarom de Fransen zo Frans zijn*, dat in februari 2022 verscheen. Eerder schreef hij al *Bella Figura – Waarom de Italianen zo Italiaans zijn* en *De Rest Is Parking – Waarom de Antwerpenaren zo Antwerps zijn*. Joost presenteert ook de podcast *Studio Vlaanderen*.

HOUTHAKKERS VAN DE ORNE, DE.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog groeide onder Vlaamse soldaten ongenoegen in de loopgraven aan de IJzer. Belgische officieren die niet gewend waren om te gaan met mondige soldaten die college of universiteit achter de rug hadden, de oververtegenwoordiging van Vlamingen in de frontlinies én het Frans als voertaal vormden bovenop de oorlogsgruwel een explosieve cocktail. De strikte militaire hiërarchie faciliteerde ook vernederingen van het genre 'Et pour les Flamands la même chose'.

Dat culmineerde in protest. Vlaamsgezinde soldaten verspreidden pamfletten, verfdien slogans als 'Hier ons bloed wanneer ons recht' en formuleerden open brieven. Maar koning Albert verhinderde elke toegeving aan die Vlaamse eisen, ook voor na de oorlog. Hij liet de Militaire Veiligheidsdienst de Frontbeweging vervolgen.

Vlaamse frontsoldaten

Illustratief zijn tien Vlaamse frontsoldaten die tussen 18 januari en 12 september 1918 overgeplaatst werden naar het *Peloton spécial forestier* in het Franse departement Orne.

Daar moesten ze bomen vellen voor zowel Franse bosontginners als leveranciers van het Belgische leger. Hun loodzware strafregime was een administratieve sanctie waartegen geen verhaal bestond. Hun misdaad: 'douteux au point de vue patriotique'.

Pas in maart 1919 werden de tien uit Frankrijk gerepatriëerd en tewerkgesteld in een strafcompagnie. En pas op 10 juli 1919 kwamen ze vrij. Dat gebeurde na 'de interpellatie van de drie Van's' (naar volksvertegenwoordigers van de Vyvere, van de Perre en van Cauwelaert) over de taalmissstanden in het Belgische leger.